

**VALTIOVARAINVALIOKUNNAN  
LAUSUNTO 24/2006 vp**

**Hallituksen esitys Euroopan perustuslaista tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta**

*Ulkoasiainvaliokunnalle*

**JOHDANTO**

***Vireilletulo***

Eduskunta on 8 päivänä kesäkuuta 2006 lähettäessään hallituksen esityksen Euroopan perustuslaista tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (HE 67/2006 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi ulkoasiainvaliokuntaan samalla määrännyt, että valtiovarain-

valiokunnan on annettava asiasta lausunto ulkoasiainvaliokunnalle.

***Asiantuntijat***

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- ulkoasiainneuvos Ora Meres-Wuori, ulkoasiainministeriö
- finanssisihteeri Marko Lounatmaa, valtiovarainministeriö.

**HALLITUKSEN ESITYS**

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyy Roomassa lokakuussa 2004 tehdyn sopimuksen Euroopan perustuslaista ja sen voimaansaattamislain. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädetävänä ajankohtana samanaikaisesti Euroopan perustuslaista tehdyn sopimuksen kanssa.

Perustuslakisopimus korvaa eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta voimassa olevat sopimuk-

set, joihin Euroopan unioni perustuu. Uudistuksen keskeisiä tavoitteita ovat perussopimusten selkeyttäminen ja yksinkertaistaminen, unionin toiminnan tehostaminen ja unionin tuominen lähemmäksi kansalaisia. Uudistuksella pyritään myös saattamaan unionin toimielinjärjestelmä ajan tasalle ja kehittämään unionin toimintakykyä, avoimuutta ja kansanvaltaisuutta.

**VALIOKUNNAN KANNANOTOT**

***Perustelut***

Valtiovarainvaliokunta on käsitellyt hallituksen esitystä oman toimialansa osalta ja kiinnittänyt

huomiota vain unionin varainhoitoa sekä tilintarkastustuomioistuimen asemaa koskeviin määräyksiin. Valiokunta ei ole siten käsitellyt esim.

unionin rahapolitiikkaan eikä Euroopan keskuspankin asemaan liittyviä kysymyksiä.

Perustuslakisopimukseen sisältyy unionin varainhoitoa koskevat määräykset unionin toiminnan rahoittamiseen tarvittavista omista varoista, monivuotisesta rahoituskehiksestä, sen puitteisista annettavasta vuotuisesta talousarviosta sekä petosten torjunnasta. Unionin omien varojen järjestelmää koskevat säännökset annetaan perustuslakisopimuksen mukaan neuvoston eurooppalailla nykyisen EY-sopimuksen määräyksiä vastaavassa menettelyssä. Neuvosto tekee päätöksensä yksimielisesti Euroopan parlamenttia kuultuaan, ja eurooppalaki tulee voimaan, kun jäsenvaltiot ovat sen hyväksyneet. Uusien omien varojen luokkien käyttöön ottamisesta ja olemassa olevan luokan poistamisesta päätetään samaa menettelyä noudattaen. Rahoituskehikset vahvistettaisiin niin ikään eurooppalailla vähintään viideksi vuodeksi kerrallaan ja vuotuinen talousarvio vahvistettaisiin monivuotista rahoituskehystä noudattaen.

Perustuslakisopimus pyrkii tehostamaan unionin varainhoitoa ja sen suunnitelmallisuutta sekä selkeyttämään päätöksentekomenettelyä. Päätösvaltaa koskeva tasapaino jäsenvaltioiden ja unionin sekä unionin eri toimielinten välillä säilyisi pääosin ennallaan.

Valtiovarainvaliokunnalla ei ole huomautettavaa unionin varainhoitoa koskeviin määräyksiin. Valiokunta pitää myös hyvänä perustuslakisopimuksen muotoilua, jonka mukaan itsenäisen verotusoikeuden antaminen unionille edellyttäisi edelleen neuvoston yksimielistä päätöstä ja kansallista ratifointia.

Perustuslakisopimuksen artiklan I-19 mukaan unionin toimielinjärjestelmän muodostavat Euroopan parlamentti, Eurooppa-neuvosto, ministerineuvosto, Euroopan komissio sekä Euroopan unionin tuomioistuin. Tilintarkastus-

tuomioistuinta ei mainita tässä yhteydessä, vaan siitä on säädetty jäljempänä artikkelissa I-31. Tämä artikla sisältyy lukuun, jossa käsitellään unionin muita toimielimiä ja neuvoa-antavia elimiä.

Nykyisessä EY:n perustamissopimuksessa tilintarkastustuomioistuin mainitaan samassa yhteydessä parlamentin, neuvoston, komission ja tuomioistuimen kanssa. Nyt toimielimiä koskevien määräysten ryhmittelyä on siis muutettu. Perustuslakisopimuksen tarkoituksena ei kuitenkaan ole ollut heikentää tilintarkastustuomioistuimen asemaa tai sen riippumattomuutta. Perustuslakisopimuksessa todetaan yksiselitteisesti, että tilintarkastustuomioistuin on toimielin ja että sen jäsenet hoitavat tehtävänsä täysin riippumattomina.

Tilintarkastustuomioistuimella on keskeinen tehtävä unionin varainhoidon valvonnassa ja sen kehittämisessä. Varainhoidon ammattimaisen tarkastuksen merkitys on korostunut, ja vaatimukset julkisen talouden tehokkaammasta valvonnasta ovat voimistuneet. Valiokunta pitää siksi tärkeänä, että tilintarkastustuomioistuimen asema ja sen riippumattomuus turvataan myös asian jatkovalmistelussa ja että varainhoidon valvontaa pyritään muutoinkin kehittämään ja tehostamaan.

Edellä olevin perustein valiokunta katsoo, että hallituksen esitys Euroopan perustuslaista tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta on hyväksyttävissä valtiovarainvaliokunnan toimialaa koskevilta osiltaan.

### **Lausunto**

Lausuntonaan valtiovarainvaliokunta esittää,

*että ulkoasiainvaliokunta ottaa huomioon, mitä edellä on esitetty.*

Helsingissä 3 päivänä lokakuuta 2006

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

|      |                               |                          |
|------|-------------------------------|--------------------------|
| pj.  | Markku Koski /kesk            | Iivo Polvi /vas          |
| vpj. | Matti Ahde /sd                | Markku Rossi /kesk       |
| jäs. | Christina Gestrin /r          | Matti Saarinen /sd       |
|      | Kyösti Karjula /kesk          | Anni Sinnemäki /vihr     |
|      | Jari Koskinen /kok            | Irja Tulonen /kok        |
|      | Pekka Kuosmanen /kok          | Kari Uotila /vas         |
|      | Reijo Laitinen /sd            | vjäs. Reijo Kallio /sd   |
|      | Maija-Liisa Lindqvist /kesk   | Esko Kiviranta /kesk     |
|      | Pekka Nousiainen /kesk        | Maija Perho /kok         |
|      | Tuija Nurmi /kok              | Pia Viitanen /sd         |
|      | Pirkko Peltomo /sd (osittain) | Jaana Ylä-Mononen /kesk. |

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Hellevi Ikävalko.

### ERIÄVÄ MIELIPIDE

Sellaista sopimusta, mikä ei nykyisessä muodossa tule koskaan voimaan, ei eduskunnan pidä hätköidysti ratifioida. Sen sijaan hallituksen on aloitettava valmistautuminen neuvotteluihin Suomen kannalta tärkeiden muutosten saamiseksi

si sopimukseen. Todennäköisesti myös valtiovarainvaliokunnan lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset tulevat muuttumaan tulevissa neuvotteluissa, joten on ennenaikaista sitoutua nykyisiin muotoiluihin tässä vaiheessa.

Helsingissä 3 päivänä lokakuuta 2006

Iivo Polvi /vas

Kari Uotila /vas